

bestemte stoffer, fordi så mange stoffer kan bruges til de her funktioner. Og det er derfor, det er lidt synd at trætte os med sådan noget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

26) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 129:

Forslag til folketingsbeslutning om implementering af EU's Emballagedirektiv nr. 94/62/EF og omlægning af afgifterne af visse detailsalgspakninger.

Af Niels Jørgen Langkilde (KF), Hans Christian Schmidt (V), Aage Brusgaard (FP), Ole Donner (DF) og Jacob Haugaard (UP) m.fl.
(Fremsat 24/4 97).

Sammen med denne sag foretoges:

27) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 140:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af øl- og mineralvandsdåser med pant.

Af Aage Brusgaard (FP), Hans Christian Schmidt (V), Niels Jørgen Langkilde (KF), Ole Donner (DF) og Jacob Haugaard (UP) m.fl.
(Fremsat 2/5 97).

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
På grund af det fremskredne tidspunkt vil jeg meget gerne fatte mig i korthed.

Men inden jeg tager fat på mit indlæg til forslagene, må jeg sige, at jeg har siddet og lyttet til hr. Hans Christian Schmidts bemærkninger til

det tidligere forslag med meget stor interesse. Jeg tror, jeg parafraserer hr. Hans Christian Schmidts indlæg meget godt ved at sige: Det vil være uanstændigt at komme med et afgiftsforslag, hvis man har bedt et udvalg om at se på en bredere problemstilling, der har relation til bl.a. behovet for at indføre afgift. Jeg tror, det er et rigtigt referat af, hvad hr. Hans Christian Schmidt har sagt.

Og hvad er det, man foreslår her? Ja, her foreslår man omlægning af afgiftssystemet på drikkevareemballager, selv om man i december 1996 var med til at stemme for en dagsorden, der efterlyste en samlet analyse omkring emballageafgifter, som er planlagt at skulle være færdig her til efteråret, hvorefter vi har et sagligt grundlag at tage stilling på. Ikke desto mindre har hr. Hans Christian Schmidt fuldstændig glemt, hvad han selv vedtog i december måned, og nu kommer han så med de her forslag.

Hvis jeg gør hr. Hans Christian Schmidt uret – det har jeg ikke fantasi til at forestille mig, men hvis jeg gør det – så har han jo lejlighed til at forsvare sig senere hen. Jeg håber også i korthed.

Det foreslås med beslutningsforslag nr. B 129, at Danmark skal implementere EU's emballagedirektiv og omlægge de eksisterende afgifter på emballage. Samtidig kan man af bemærkningerne læse, at forslagsstillerne har en anden dagsorden end den, der fremgår af forslagets tekst, nemlig indførelse af dåser til øl og læskedrikke.

Forslagsstillerne har da også efterfølgende suppleret forslaget med beslutningsforslag nr. B 140 om indførelse af øl- og mineralvandsdåser med pant. Jeg skal derfor tage udgangspunkt i dette forslag.

Beslutningsforslaget om ophævelse af dåseforbudet er stort set identisk med beslutningsforslag nr. B 136 fra maj sidste år. Siden da har regeringen som bekendt orienteret Kommissionen om den danske implementering af emballagedirektivet, herunder at det danske forbud mod dåser til øl og læskedrikke vil blive opretholdt. I den forbindelse angav regeringen, at det fra dansk side ikke var afgørende, at det danske returflaskesystem opretholdtes i dets nuværende form, såfremt der kunne etableres andre systemer, der ud fra en rent miljømæssig betragtning var lige så gode som eller bedre end det system, vi har i dag.

Samtidig med orienteringen om vores implementering indbød vi Kommissionen til at indgå i en dialog om tilrettelæggelsen af det danske

system for emballager til drikkevarer. Kommissionen er endnu ikke gået ind i en egentlig drøftelse af vores miljømæssige argumenter, men jeg havde et møde med miljøkommissæren den 17. januar i år, hvor vi kort berørte såvel de miljømæssige som de juridiske aspekter af den danske implementering.

Hverken disse drøftelser eller de argumenter, der er blevet fremført i den omfattende debat i medierne, har imidlertid indtil nu været på et fagligt og sagligt niveau, der har imødegået de argumenter, vi har lagt frem. Der er med andre ord ikke bragt væsentlige nye aspekter frem, der ændrer vurderingen af holdbarheden af de danske argumenter.

For at fjerne enhver tvivl om, hvorvidt vores argumentation bygger på et gyldigt grundlag, besluttede jeg allerede i januar – i øvrigt sammen med hr. Hans Christian Schmidt og hr. Langkilde – at der skal gennemføres en opdatering af den eksisterende vugge til grav-analyse af emballager til øl og læskedrikke.

Som det vil være Folketinget bekendt, har Kommissionen den 19. marts truffet beslutning om at sende Danmark en såkaldt åbningskrivelse, dvs. en formel skrivelse, hvori Kommissionen vil begrunde, hvorfor den mener, at det danske dåseforbud er problematisk i forhold til emballagedirektivet. Endnu har vi ikke modtaget nogen åbningskrivelse, men vi er godt tilfredse med, at Danmark får mulighed for at uddybe de argumenter, der ligger bag opretholdelsen af vores returflaskesystem.

Da grundlaget for denne diskussion ikke i det væsentlige er ændret, siden vi for et år siden debatterede det samme emne, ser jeg ikke nogen grund til at kommentere samtlige forslagets bemærkninger.

Der er dog en bemærkning, jeg føler mig nødsaget til at kommentere. Forslagsstillerne fremhæver, at Danmark skal tillade emballager, der lever op til direktivets miljøkrav; så langt er jeg naturligvis enig, men jeg er ikke enig i, at dåser til øl og læskedrikke generelt lever op til direktivets miljøkrav.

Som jeg tidligere har fremført i Miljøudvalget, giver direktivets mere miljøorienterede bestemmelser grundlag for at argumentere for en opretholdelse af det danske returflaskesystem. Det er min opfattelse, at dette ikke blot ligger inden for direktivets rammer, men ligefrem er et led i opfyldelsen af de miljømæssige målsætninger, som direktivet opstiller.

For mig er det først som sidst miljøargumenterne, der tæller. Netop i den relation viser erfaringen os, jf. EF-Domstolens dom fra 1988 vedrørende det danske retursystem, at Kommissionen kan tage fejl. Dengang var der jo ingen af de såkaldte eksperter, som jo altid er hurtige på aftrækkeren, når det gælder juridiske vurderinger, der troede, at Danmark ville få medhold. Ikke desto mindre fik vi af miljømæssige grunde medhold ved Domstolen.

Regeringen må på den baggrund afvise det fremsatte beslutningsforslag vedrørende indførelse af øl- og mineralvandsdåser med pant.

I beslutningsforslag nr. B 129 foreslås, at Danmark implementerer EU's emballagedirektiv, således at de samlede emballageafgifter fastholdes på det nuværende niveau, og således at ressourcebesparende emballage bliver favoriseret.

Med hensyn til det første punkt håber jeg, at det nu er gået op for forslagsstillerne, at Danmark har implementeret emballagedirektivet. Vi har i juni sidste år underrettet Kommissionen om vores implementering, og jeg underrettede samtidig Folketinget. Måtte nogen være interesseret i detaljerne omkring vores gennemførelse af direktivets bestemmelser, kan jeg bl.a. henvise til vores skrivelse af 20. juni sidste år, som er uddelt til Miljø- og Planlægningsudvalgets medlemmer.

Beslutningsforslag nr. B 129 forekommer i sandhed at være et besynderligt forslag. Først pålægger forslagsstillerne regeringen at implementere et direktiv, der allerede er implementeret. Dernæst foreslås en omlægning af de eksisterende emballageafgifter, og det på trods af at et enigt Folketing inklusive forslagsstillerne den 12. december sidste år pålagde regeringen at vurdere mulighederne for at indføre en administrerbar emballageafgift. Miljøstyrelsen arbejder ikke desto mindre ufortrødent videre på baggrund af denne dagsorden, og det gør styrelsen sammen med Skatteministeriet for at undersøge mulighederne for en omlægning af emballageafgifterne. Som en del af dette arbejde indgår også en vurdering af de eksisterende afgifter på emballager til drikkevarer.

Det siger sig selv, at jeg skal nok redegøre for resultaterne af det igangværende arbejde i forbindelse med min redegørelse til Folketinget om affaldsområdet til næste efterår.

Derimod vil jeg selvsagt ikke gå ind og kommentere et konkret forslag, når vi er midt i en større udredningsproces, og jeg synes, som jeg startede med at sige, at det naturligvis havde

været hensigtsmæssigt, om man afventede det arbejde, man selv specifikt har sat i gang på dette område, inden man fremkom med sine egne interessante tanker, ideer og forslag. På baggrund af disse forslag, uanset at jeg ikke er i tvivl om forslagsstillernes smukke hensigter, så har regeringen svært ved at finde støtte for og sympati med forslagenes indhold.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Blot for at debatten nu ikke skal blive afsporet, som det er sket så mange gange i miljødiskussioner i øvrigt, så to kommentarer.

Når vi skriver om implementeringen, så er det jo netop, fordi implementering efter vores opfattelse ikke er sket, og den opfattelse – om at det ikke til fulde er gennemført – er der jo andre, der deler.

Og den anden ting er, at der er nogle teksteksempler i bemærkningerne til forslaget: Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at de skal ikke tages for andet end eksempler, for regner man dem igennem med de mængder af emballage, der er, så vil det ikke passe, så vil det efter al sandsynlighed – man ved jo ikke, hvordan forbrugerne reagerer – betyde en afgiftsforøgelse, og det er jo netop det, vi understreger i vores forslag vi ikke er interesseret i. Det skal være en afgiftsneutral ting.

Martin Glerup (S):

Nå, så må vi til det igen. Vi har jo formentlig verdens bedste og mest miljøvenlige returflaskesystem. Over 99 pct. af flaskerne genbruges gennemsnitligt 30 gange, og vi sparer på den måde en affaldsmængde på 390.000 ton om året.

Det er vel baggrunden for, at den daværende VKR-regering i sin tid lavede en bemyndigelseslov, som åbnede mulighed for indgreb over for engangsemballager til øl og sodavand. 3 år senere blev bemyndigelsen så anvendt til at begrænse dåseanvendelsen til 2 pct. af ølsalget, og ordningen virkede så til januar 1982, da det totale dåseforbud til øl og læskedrikke blev indført.

Det medførte jo, som miljø- og energiministeren var inde på, at vi kom for EF-Domstolen, og der gik jo så en rum tid, altså til september 1988, før dommen blev afsagt, og det bevirkede så, at Danmark ud fra de miljømæssige argumenter fik lov til at beholde sit obligatoriske pant- og returflaskesystem.

Analysen har så hidtil vist, at det er umuligt at opretholde de flotte miljøresultater, hvis vi tvinges til at acceptere stål- og aluminiumsdåser samt engangsflasker til øl og vand sammen med returflaskesystemet.

EU's emballagedirektiv, som de foregående to talere har været inde på, skal sikre to mål, nemlig et højt miljøbeskyttelsesniveau og en let vareudveksling i EU's indre marked.

Det lykkedes Danmark at få en særlig bestemmelse indføjet, som fastslår, at medlemsstaterne i overensstemmelse med Traktaten kan fremme genbrugssystemer for emballage, der kan genbruges på en miljømæssig fornuftig måde. Og det er jo rigtigt, som ministeren sagde, at Danmark har implementeret direktivet i overensstemmelse med og under påberøbelse af de her argumenter.

Socialdemokratiets begejstring for returflaskesystemet er ikke religiøs, men sagligt begrundet. Det er nemlig sådan, at vi ikke ønsker at skippe den nuværende ordning, som fungerer miljømæssigt optimalt, før vi har sikkerhed for, at det, der kommer i stedet, er mindst lige så godt. Det har vi så understreget gang på gang, siden den nuværende borgerlige opposition trak sin hidtidige støtte til returflaskesystemet tilbage.

Oven i købet har miljø- og energiministeren igangsat en ny undersøgelse for at opdatere den tidligere miljøvurdering, og den går efter helt moderne principper ud fra udviklingen af miljøvenlige industriprodukter, nemlig den livscyklustankegang, som vi på så mange andre områder trakter efter at nå, sådan at vi kan få et bedre miljømæssigt resultat ved at bruge nogle bedre metoder i forbindelse med produktionen.

Når resultatet foreligger, så vil det selvfølgelig være rimeligt at foretage en ny vurdering, og jeg vil så sige, at hvis miljøvurderingen falder ud til dåsernes fordel, så har Socialdemokratiet ingen indvendinger imod at stryge det eksisterende dåseforbud, men hvis den nuværende pantordning igen viser sig at være bedst, så er der ingen grund til at ændre på den. Og det er sådan set den rent saglige baggrund for, at Socialdemokratiet ikke kan tilslutte sig de foreliggende beslutningsforslag.

Hans Christian Schmidt (V):

Indledningsvis skal jeg svare ministeren på de bemærkninger, der var om, hvorvidt man skulle afvente et udvalgsarbejde, som man selv havde igangsat, inden man kom med nogle forslag. Jeg

tror sådan set godt, ministeren kan huske det, men i tilfælde af, at ministeren ikke kan, så skal jeg lige minde ministeren om, at forløbet var følgende:

At vi jo diskuterede og i øvrigt blev enige om, at det var en god idé at sætte sådan et undersøgelsesapparat i gang, og at vi derefter noterede os, at vi blev overhalet indenom af åbningskrivelser fra Europa-Kommissionen, og at vi da derefter meddelte ministeren, at vi så syntes, at det ikke længere var nogen god idé at lave sådan et stykke arbejde, der i øvrigt ikke var gået i gang.

Vi var blevet enige om det, men så syntes vi ikke, at det var en god idé mere. Og så er der jo ikke noget forkert i her fra talerstolen at sige, at det ikke fik ministeren til at ændre signaler, men at ministeren så – som kun ministeren kan det – sagde: Vi gør det alligevel. Og det er jo sådan set i orden. Men det er nok at skyde lidt over målet, hvis vi skal tages til indtægt for det.

Der er ingen tvivl om, at miljøet vil blive taberen, hvis det lykkes for regeringen at fastholde det danske returflaskesystem og dermed holde øl- og sodavandsdåser væk fra butikshylderne. Vi er selvfølgelig af den opfattelse, at der fortsat skal være et returflaskesystem, men der skal være plads til dåserne. Vi må konstatere, at den tekniske udvikling er løbet fra returflaskesystemet som det eneste rigtige – f.eks. miljøet og arbejdsmiljøet belastes langt mindre ved brug af dåser.

Og vi må også sige med den undersøgelse, der ligger i dag, at der også er flere undersøgelser, der har gennemhullet Miljøstyrelsens hidtidige argumentation for at holde øl- og sodavandsdåser væk fra detailhandelen. Nu kan man jo så, når man gerne vil have dåserne indført i Danmark, håbe, at EU vil ophæve dåseforbudet. Flere EU-eksperter har jo allerede tilkendegivet, at Danmark vil blive nødt til at opgive dåseforbudet, om regeringen ønsker det eller ej.

Både produktions- og distributionsleddet vil have fordele ved indførelse af dåser. Dåserne både fylder og vejer langt mindre, og arbejdsmiljøet i detailhandelen vil også blive forbedret, fordi de ansatte slipper for at foretage tunge løft af kasser og tomme flasker. Lad os tage et eksempel, f.eks. vejer 3.000 glasflasker 1.000 kg, mens 3.000 dåser kun vejer 55 kg. Forbrugerne vil også være tilfredse med at kunne fravælge de tunge flasker.

Samtidig må vi sige, at den gamle skrøne om, at det vil medføre, at naturen vil blive foruren-

med tomme dåser, er jo fuldstændig urealistisk. Det vil blive det modsatte. Vi vil forhåbentlig kunne blive fri for de dåser, der ligger der – særlig i de områder, hvor man kan købe dåser i nabolandene – for vi har den holdning, at selvfølgelig skal der betales pant på dåser, så de kommer retur til butikkerne.

Svenskerne har gode erfaringer med et pant- og retursystem for brugte dåser, og et lignende kan selvfølgelig iværksættes herhjemme. Der er ingen grund til, at vi går rundt og dukker os og lader som om, at det kan vi ikke klare herhjemme. Selvfølgelig kan vi det.

Bryggerierne vil få en overgangsordning, hvis det ender med, at regeringen kommer til besindelse og opgiver forbudet mod salg af øl og sodavand på dåse. Det er nemlig meget væsentligt for Venstre, for vi ønsker ikke, at bryggerierne skal komme i klemme med en ophævelse af dåseforbudet. Bryggerierne skal naturligvis have en overgangsordning i en kortere årrække, således at bryggerierne selv har mulighed for at etablere en dåseproduktion. Vi håber, at det er noget, man kan komme igennem med i EU.

Foreløbig må vi imidlertid konstatere, at regeringen ikke har været til at rokke. Det er åbenbart sådan, at hvis det står til den, så bliver dåseforbudet opretholdt, og det er jo meget underligt i betragtning af, at der ikke er saglige miljømæssige grunde til at fastholde, at øl og sodavand kun må sælges på flasker. Og i øvrigt mener vi, at et meget væsentligt argument jo også er, at forbrugerne skal sikres frit valg.

Jeg kan i øvrigt ikke lade være med i den forbindelse at tilføje, at som tidligere arbejdsminister burde hr. Svend Auken måske interessere sig for de arbejdsmiljømæssige aspekter i sagen. Det er jo klart for enhver, at det vil lette arbejdet for de ansatte, hvis de slipper for at slæbe på de her tunge flasker og kasser. Det giver nedslidte rygge, ligesom forbrugerne er trætte af at være tvunget til at slæbe på de tunge flasker, som jeg nævnte før.

Men uanset hvordan spørgsmålet om ophævelse af dåseforbudet ender, vil miljøministeren og dermed regeringen stå svækket over for EU. Det er yderst beklageligt, og derfor ønsker vi igen at fremhæve, at en forhandlingsløsning på et langt tidligere tidspunkt havde været at foretrække både rent politisk og for Danmark generelt. Det må vi konstatere at regeringen ikke har ønsket. Det tager vi så til efterretning.

Men vi må sige, at ministerens foreliggende redegørelse og Miljøstyrelsens notat – altså det,

vi har i dag her – bygger på en prioritering af nogle miljøeffekter, der er udtryk for, hvad vi vil kalde ikkeobjektive valg, f.eks. at forsurening af vandmiljøet er værre end forurening med tungmetaller, og det underbygger yderligere, at der skal være tale om betydelige forskelle, før det kan medføre et forbud af en bestemt emballage-type.

Det er også derfor, vi siger, at vi er nået til det punkt, hvor vi ikke engang kan tale om, at kun aluminiumsdåser skal være tilladt. Vi må erkende, at der vil komme flere emballageformer. Det er simpelt hen så små marginaler, vi kigger på i dag, så derfor er det ikke rimeligt at bruge det som argument for at opretholde forbudet.

Vi må også sige, som vi sagde før, at vi er ikke glade og er uforstående over for, at man slet ikke engang har vurderet arbejdsmiljø og sundhed osv.

Endelig må man jo sige, når man taler om dåserne, at det så også er vigtigt, at vi her i den forbindelse tænker på CO₂-udslippet. Der er ingen tvivl om, at transport med de meget tunge flasker påvirker brændstofforbruget og dermed CO₂-udslippet. Det hjælper ikke, at vi taler om at begrænse CO₂-udslippet, hvis det kun gælder, når det passer ind i den politik, man kan lide. Det har vi så ikke kunnet komme igennem med hverken over for ministeren eller regeringen, men vi håber, vi kan gøre det under udvalgsarbejdet.

Der kunne nævnes mange flere eksempler, men jeg mener sådan set, at ovennævnte burde være nok til, at ministeren trækker i arbejdstøjet og får lavet den plan, der fortæller, hvordan regeringen agter at implementere emballagedirektivet – altså hvor man også får dåser m.fl. ind på markedet.

Så vil vi sige, at i sådan en sag som den her ville det være at spille højt spil med Danmarks gode omdømme i miljøspørgsmål. Det er uacceptabelt for os, og vi må derfor forvente, at ministeren i højere grad sørger for, at det er de store og afgørende miljøspørgsmål, der får størst opmærksomhed.

Sluttelig skal vi kun sige om den nye rapport og undersøgelse, der er sat i gang, at vi efter vores opfattelse ikke har brug for flere rapporter. Vi har brug for handling. Venstre er klar.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Det er jo en ganske ejendommeligt situation, at Venstre vil drage konklusionen af den undersø-

gelse – den grundige undersøgelse – der nu er sat i gang for at revurdere den tidligere analyse. Endskønt det kræver stor ekspertise, så kan Venstres ordfører forudsige, hvad resultatet bliver af det analysearbejde. Jeg er imponeret. Jeg synes, det er flot.

Og så vil jeg godt spørge hr. Schmidt: Hvor kan det påvises, at en miks af stål- og aluminiumsdåser miljømæssigt er bedre eller lige så godt som det nuværende returflaskesystem, når vi ser det ud fra en livscyklusanalyse? Det vil jeg gerne have påvist, for jeg synes, at der bør være i hvert fald et gran af saglighed i den her debat, og jeg fatter ikke, hvorfor sådan et spørgsmål, som vi tidligere var enige om, da den borgerlige regering kørte sagen, nu pludselig, hvor man altså er i opposition, bevirker, at man ikke vil være med til den fornuftige politik. Det fatter jeg simpelt hen ikke. Det kan ikke have noget med den personlige frihed at gøre, om man skal drikke øl af en dåse eller af en flaske.

Hans Christian Schmidt (V):

Det var nu ikke det argument, jeg ville have brugt, men tak for det, for vi må sige helt klart, at det da har stor betydning for ens personlige frihed, om man kan få lov at vælge, om man har lyst til at drikke sin sodavand af en dåse eller af en flaske eller af et glas. Det synes jeg da er helt fint. Der er intet problem i, at det er forbrugsvalgsfrihed, vi skal have. Det er helt i orden.

Men med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt vi var i stand til at vurdere livscyklus. Jeg vil med det samme sige, at det er vi ikke, og vi har kunnet konstatere, at det er der heller ingen, der har forsøgt indtil nu, der har været. Det, vi bare vil sige, er, at der sådan set heller ikke er grund til at vente på det mere, for vi er blevet overhalet indenom af en åbningskrivelse.

Man mener, at det er så små nuancer, og at Danmark i øvrigt ikke vil kunne opretholde sit returflaskesystem. Når vi så er enige med dem i, at det kan vi ikke som det eneste land gøre, og at vi skal give adgang til dåser, så er der jo for os ingen grund til at vente på nogle resultater, vi ikke skal bruge. Det var lige i modsætning til det punkt, vi diskuterede lige før, for der skal vi i høj grad bruge det, vi får, men her bliver vi altså overhalet indenom.

Vi kan da meget vel komme i den situation på det punkt, vi havde før, at EU vil vedtage nogle regler, som gør, at vi også dér må gribe til nogle handlinger, før vi havde forestillet os det. Det er sådan set også det, der sker her på dåseområdet.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Undskyld, jeg trætter, men jeg fik ikke rigtig det argument, der viser, at stål og aluminium står sig bedre end returflaskerne. Jeg mener ikke at have set nogen steder, heller ikke fra EU-Kommissionen, at man har kunnet argumentere med, at det danske returflaskesystem miljømæssigt er dårligere end dâseløsningen.

Men jeg vil stadig væk gerne have dokumentation fra hr. Schmidt for, hvor det står henne. Hvor kan det påvises? Man kan jo ikke fra landets fornemste talerstol fremkomme med den slags uden at kunne dokumentere noget af det.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Nej, og det ville jo hjælpe meget, hvis man hørte efter det, der blev sagt. Jeg sagde præcis, at det forsøg vil jeg slet ikke gøre. Jeg vil kun konstatere, at i miljøministerens redegørelse og i Miljøstyrelsens notat kunne man se, at det var så små nuancer, at det for mig at se ikke vil kunne bruges ud fra et miljømæssigt synspunkt.

Jeg vil ikke på noget tidspunkt påstå, at aluminiumsdâser og stâldâser er bedre end returflaskesystemet, aldrig. Jeg siger blot, at nuancerne er så små, at det efter min overbevisning ingen betydning vil kunne få i den debat, og derfor bør vi følge forslaget.

Aage Brusgaard (FP):

Jeg vil gerne spørge hr. Martin Glerup ...

Formanden:

Nej, det må hr. Aage Brusgaard desværre ikke, for det er en replik til hr. Hans Christian Schmidt, vi er inde i.

Aage Brusgaard (FP):

Så må formanden undskyldte.

Anni Svanholt (SF):

Det er et fremskredent tidspunkt, så jeg vil ikke holde et meget, meget langt indlæg.

Det er jo en fortsættelse af det, vi tidligere har set. De Konservative, Venstre og Fremskridtspartiet, og de har så fået Dansk Folkeparti og hr. Jacob Haugaard med, arbejder ihærdigt for at få indført dâser i Danmark. Og det arbejder vi slet, slet ikke på i SF.

Vi bakker op om den linje, som regeringen har lagt. Vi skal fastholde vores fantastisk gode danske returflaskesystem, og om nødvendigt

tager Danmark en retssag ved EF-Domstolen. Den linje mener vi er fornuftig, fordi der ikke er nogen som helst gode argumenter for at indføre en masse dâser i Danmark.

Så jeg vil gøre det her meget, meget kort og sige, at det vil være vores linje, og vi ser selvfølgelig også frem til den nye undersøgelse af hele systemet, nemlig vugge til grav-vurderingen af indførsel af dâser i Danmark.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det danske retursystem for flasker er miljømæssigt set glimrende. Vi har en returprocent, der nærmer sig de 100. Et så velfungerende system giver man ikke uden videre op. Det skal dog ikke være ensbetydende med, at vi er blinde over for alternative systemer, når blot de opfylder de samme miljøkrav.

Og det er lige præcis dér, problemet ligger, for det er ikke let at finde systemer, der er lige så effektive som det danske. I Sverige har man indført aluminiumsdâser og har opnået en returprocent på over 90. I Finland har man siden marts 1996 haft et pant- og retursystem for stâl- og aluminiumsdâser med et sigte om at nå op på en returprocent på 90 for de pantbelagte dâser. Desværre er systemet endnu ikke helt indarbejdet, hvorfor returprocenten ikke kan oplyses. Det svenske system er udmærket, men det er altså ikke lige så godt som det danske.

For at vi skal gå med til at indføre en sådan ordning i Danmark, skal der være en miljøgevinst. Det vil sige, at vi gerne vil sige ja til dâser, hvis de er lige så gode eller bedre end flaskerne set fra en miljøvinkel.

Endelig vil jeg gerne understrege, der er forskel på aluminiumsdâser og stâldâser. Energiforbruget til stâldâserne er 60 pct. højere end energiforbruget til aluminiumsdâserne, hvorfor aluminiumsdâserne set ud fra en livscyklusbetragtning er betydelig mere miljøvenlige. Derfor er vi umiddelbart mere positivt stemt over for at indføre aluminiumsdâser end metaldâser generelt. Men lad mig med det samme understrege, der skal være et bevis for, at aluminiumsdâserne er mindst lige så miljøvenlige som flaskerne. Og det bevis har vi ikke.

Forslagsstillerne til B 140 remser en lang række af fordele op ved metaldâser: De fylder mindre, går ikke i stykker, hvis man taber dem osv. Samtidig benyttes den usikkerhed, der nævnes i regeringens redegørelse om miljøvurderingen af emballage til øl og læskedrikke i metal, som endnu et argument for at indføre metaldâserne i Danmark.

I Det Radikale Venstre benytter vi netop usikkerheden til det modsatte. Det kan da aldrig være misbrug, som forsklagsstillerne hævder, at bruge miljøargumenterne til at være imod dåserne. Miljøargumenterne er ganske enkelt dem, der vejer tungest. Så længe metaldåserne ikke er lige så miljøvenlige som flaskerne, kan de være nok så lette at transportere og opbevare, sågar tabe, men det er bare ikke særlig væsentligt i sammenligning med miljøargumenterne. Derfor må vi i Det Radikale Venstre afvise B 140.

Vi kan heller ikke støtte B 129, dels fordi vi allerede har implementeret EU's emballagedirektiv, dels fordi en eventuel omlægning af emballageafgifterne bør afvente det udredningsarbejde, som Folketinget i december 1996 igangsatte om samme emne.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Enhedslisten kan ikke støtte forslagene, som alene vil medføre, at det danske genbrugsflaskesystem nedbrydes og det samlede miljøregnskab bliver dårligere end i dag. Derimod vil vi gerne medvirke til, at der etableres en offensiv handlingsplan for at forbedre genbrugsflaskesystemet endnu mere. Alternativet kan være en kapitulation over for markeds kræfternes ønske om at nedbryde det miljørigtige og effektive danske returflaskesystem.

Enhedslisten har derfor opfordret regeringen til i forbindelse med den bebudede nye undersøgelse af retursystemet at indarbejde og få belyst miljøkonsekvenserne af en miljømæssig optimering af det danske returflaskesystem, så der på denne måde kan argumenteres for, at returflaskerne miljømæssigt kan udkonkurrere aluminiumsdåser og anden emballage til øl og sodavand.

Endvidere har vi opfordret til, at vægningen af faktorerne i undersøgelsen som led i denne nye undersøgelse lægges ud til politisk og offentlig debat, inden der foretages endelige beregninger i livscyklusvurdering af de forskellige modeller. Denne vægning er nemlig efter min vurdering primært af politisk karakter frem for videnskabelig.

Enhedslisten har tidligere undersøgt og fremlagt forslag til, hvorledes der kan gennemføres en miljømæssig optimering af returflaskesystemet. Heri indgår bl.a. følgende tiltag: Udvikling af et nyt lettere ølflaskedesign og reduktion i antal ølflasketyper, indførelse af skruelåg med pant på øl- og sodavandsflasker, forlængelse af

glasflaskernes levetid via en coating inden omsmeltning, energireduktioner i produktion og omsmeltning af glasflaskerne, miljøoptimering af skylning af flaskerne på bryggerierne, afskaffelse af plastflasker og standardisering af glasflasker til sodavand, selvpåfyldning af dansk vand og sodavand i butikkerne.

Såfremt den danske regering vælger at satse på en sådan optimering af returflaskesystemet, er jeg overbevist om, at det danske forsvar for flaskerne vil komme til at stå meget stærkere.

Til slut skal jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at hele denne flaske- og dåsekrig med al tydelighed illustrerer, hvilke problemer medlemskabet af EU skaber. Jeg føler næsten lyst til at sige, at det er ligesom at sige: I øvrigt mener jeg, at Kartago bør ødelægges. For det er gang på gang EU, der sætter rammerne for vores miljøpolitik under pres. Her bruger man utrolig mange kræfter fra regeringens side til at forsvare et fornuftigt system.

Men der er selvfølgelig ikke noget, der er så skidt, at det ikke er godt for noget. Hvis EU-truslen mod flaskerne kan medføre en miljørigtig videreudvikling af returflaskesystemet, så er der meget vundet igen.

Sonja Albrink (CD):

Ligesom forsklagsstillerne har jeg ikke noget at sige den nuværende returflaskeordning på. Den er velfungerende og miljøvenlig.

Men for mange fabrikanter af øl og sodavand er det danske marked ikke så stort, at det kan betale sig at lave en særlig aftapning alene for Danmark. På den måde kommer forbudet mod dåser til øl og sodavand i praksis til at virke som en teknisk handelshindring for markedsføring af udenlandsk produceret øl og sodavand i Danmark.

De erfaringer, der er gjort i vores nabolande med øl og sodavand på dåser, er meget gode. Og så vidt jeg kan se ud fra de rapporter og bilag, vi har fået i Miljøudvalget og ved andre lejligheder, kan et system med returdåser i en eller anden form gøres lige så miljøvenligt som vores returflaskesystem.

Det kom frem, at den undersøgelse, som Rendan udarbejdede sidste år, kunne være fejlbehæftet. Men sådan som jeg har forstået det, er det kun et spørgsmål, om staldåser er lige så miljøvenlige som aluminiumsdåser eller ej. Derfor skulle der vel ikke være noget i vejen for allerede nu at åbne for brugen af aluminiumsdåser. Og viser det sig så, at staldåser kan opfyl-

de de samme krav som aluminiumsdåserne, så kan de jo komme med på et senere tidspunkt, men det er svært at sidde de kraftige signaler fra Europa-Kommissionen overhørig. Det virker efterhånden mere end kunstigt, at Danmark klamrer sig til et returflaskesystem, når det reelt ikke opfylder andet formål end en teknisk handelshindring.

Jeg må slutte med at henvende mig til miljøministeren og sige, at hvis ministeren ikke har nogen gode argumenter for at opretholde forbudet mod dåserne, så må vi under udvalgsbehandlingen nøje overveje, om ikke også vi bør støtte de to forslag.

Ole Donner (DF):

De to forslag B 129 og B 140, som vi behandler nu, er Dansk Folkeparti medforslagsstillere til.

Vi mener, det er et par gode forslag. Specielt Vestres ordfører havde en grundig gennemgang, så der er ikke meget nyt at tilføje, ud over at vi synes, at de er fornuftige og burde kunne samle flertal her i Folketinget. Vi er glade for i Dansk Folkeparti at få debatten om de her ting. Det vil jo medføre, når vi nu får det til behandling i udvalget, at der så bliver mulighed for at stille en lang række spørgsmål og få afklaret forskellige ting.

Vi støtter begge forslag.

Formanden:

Så er det hr. Niels Jørgen Langkilde som ordfører for forslagsstillerne til B 129.

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Som det jo er gået op for enhver, er det ikke spørgsmålet om at sætte det eksisterende returflaskesystem ud af kraft, der er på dagsordenen. Det er heller ikke et spørgsmål om at lave skat-testigninger ved hjælp af grønne afgifter eller andre afgifter. Det er heller ikke på dagsordenen.

Vi går efter at give forbrugerne en øget valgmulighed. Jeg ved godt, at det er lidt fjernt for nogle partier herinde at give de valgmuligheder, men det er en grundtanke hos et konservativt parti. Det skal vi gøre, hvor det ikke er absolut problematisk.

Det, der er sket, er, at vi har fået en række dåse- og flasketyper vurderet, men den teknologiske udvikling drøner jo hele tiden derudad, og de analyser, der blev lavet tidligere, er allerede forældet.

Det er ikke lang tid siden, at der dukkede en gammel ven op på mit kontor, der lige havde været i Singapore, og han præsenterede mig for en pvc-dåse med aluminiumslåg. Det var et nyt design, som jeg ikke har set før, og det bliver så også noget, vi skal tage stilling til. Men det siger sig selv, at vi ikke kan have et samfund, hvor vi altid skal lave analyser, der tager flere år, før vi kan få lov til at introducere nye varer og produkter. Vores flaske-/dåseområde er et særsyn.

Det er også et særsyn, at vi på dette område med flasker og dåser tager så lidt hensyn til arbejdsmiljøet. Det er der flere, der har været inde på. Vi synes, at regeringen skulle være mere optaget af arbejdsmiljøet, men den måde, den behandler det på, kan vi jo se i disse dage, hvor vi får klasket et lovforslag på bordet, og så regner den med, at vi skal tage stilling til det i løbet af et par dage, hvor man skal banke sådan et katalog igennem. Det synes vi er useriøst. Vi synes, at arbejdsmiljøet skal have en central placering i vores debat, og det betyder så også, at vi skal tænke på det her.

Så har man været lidt foruroligede over, at vi snakker økonomi, samtidig med vi snakker dåser. Vi har den opfattelse i Det Konservative Folkeparti, og Venstre, vores gode samarbejdspartner, har samme opfattelse, at vi ikke beder om en masse udgifter eller pålægger nogen udgifter, hvis vi ikke også siger, hvordan vi kan få det finansieret, hvordan vi kan få det til at hænge sammen. Det synes vi var det mest ærlige.

Ministeren kom så også med en oplysning, hvor han lagde megen vægt på den dagsorden D 40, der var vedtaget 12. december 1996, hvori det hed: »... at tage initiativ til at sikre gennemsigthed i gebyrfastsættelse og økonomi i de enkelte affaldsordninger.« Jeg må sige, at jeg ikke var klar over, at ministeren var i gang med så vidtgående en fortolkning af den og havde sat så voldsomt et udredningsarbejde i gang.

Derfor har jeg nogle spørgsmål til ministeren i den anledning, og jeg håber, ministeren hører godt efter. Ministeren må godt komme herop og fortælle, om det er sådan, at man i det analysearbejde allerede er i fuld gang med at undersøge, hvordan afgiftsniveauet for dåser skal ligge. Så er ministeren altså lidt længere fremme i sin kommissorieafgivelse, end jeg havde drømt om, men hatten af for det.

Jeg vil også godt vide, om der foreligger et kommissorium, vi kan få oversendt til udvalget allerede nu. I så fald vil jeg være meget taknem-

melig, for det er da noget, der passer utrolig godt med det forslag, vi har liggende.

Det Radikale Venstre havde en række betragtninger, og jeg kan da medgive, at overgangsordninger er utrolig vigtige. Det, vi har set i Finland, er, at man skal passe på ikke at introducere systemerne alt for hurtigt. Vi vil være sikre på, at dåsegenbrugssystemet fungerer ordentligt fra dag 1. Der er ikke noget, der skal hastes igennem. Vi er da også fuldt opmærksomme på, at det tager tid at anskaffe dåsekonlonner, det er jo altså ikke sådan en småtingssag at indkøbe, det koster et sted mellem 50 og 100 mio. kr., og det skal virksomhederne selvfølgelig have mulighed for at tilpasse sig.

Det Radikale Venstres synspunkt lægger op til, at det skal være bedre, ellers skal vi ikke have det, men betyder det, at den dag, dåserne er lidt bedre end det almindelige returflaskesystem, skal vi afskaffe vores almindelige returflaskesystem? Skal vi så sige: Det er beklageligt, at alle de mange milliarder flasker, vi har, ikke er miljøvenlige nok, så dem skrotter vi. Og så 14 dage efter er det sandelig dåserne, der ikke må være der. Sådan kan vi jo ikke køre et samfund. Der må være nogle marginaler, inden for hvilke vi kan sige: Det her ligger alt sammen i den gode zone, det kan vi tillade, og så må de hele tiden konkurrere om at blive bedre.

Det er den proces, der er i gang i øjeblikket, og det er derfor, der har været behov for at lave en ny gennemregning af den livscyklusanalyse, der er lavet én gang. Ikke kun den, ministeren har sat i gang, og som vi frarådede, da vi så, at den ikke kan være et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag i den situation, vi er i, men så vidt jeg har forstået, har stålindustrien sagt, at vi godt vil have det gennemregnet med de mængder materiale, der indgår i dåserne nu, for det har jo netop vist sig, at den europæiske stålindustri har magtet at nedsætte gramvægten i dåserne ganske betydeligt for at gøre dem miljømæssigt konkurrencedygtige.

Det dejlige ved at have et frit marked er, at man konkurrerer. Man konkurrerer også mange gange på at gøre miljøet bedre. Det er slet ikke noget fremmed, og vi har set på så mange områder, at vi skal sørge for at bruge den mekanisme, der hedder konkurrence til et bedre miljø. Det er Det Konservative Folkeparti en stor tilhænger af.

Vi kan sige, at dele af vores retursystem kører godt, og det er vi da ikke fremmede for at tænke med i det. Noget af det kører ikke helt så godt,

og det vil vi også gerne tænke med ind i det. Jeg tænker på sådan noget som vinflasker. Der har vi en genbrugsprocent på omkring de 80. Den er der ingen tvivl om at vi gerne vil være med til at hæve. Vi er klar til også at kigge på de ting, hvis der er nogen, der ønsker at inddrage det i den behandling, vi er i gang med her.

Enhedslisten var meget bekymret for EU, og jeg må sige, at selv om der var noget af det, Enhedslisten sagde, man kan synes er sympatisk, så har jeg det svært med deres aversion mod EU. Det her er jo netop et af de steder, hvor EU hjælper os til et bedre miljø. Forleden dag var det skarven, hvor det var EU, der sikrede biodiversiteten. Vi tager imod alle miljøfremskridt, som EU hjælper os med, både de små og de store.

SF snakkede retssag. Lad os dog tage en retssag. Nu har SF's ordfører og andre i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg vel nok bemærket, at Det Konservative Folkeparti har været meget efter de lande, der rører det hele på retssager – og vi har også presset ministeren til at gøre noget – og hvis de så taber retssagerne, retter de sig ikke efter det. Det er ikke konservativ politik at sige: Overlad det hele til domstolene! Nej, vi har et politisk ansvar. Vi har noget, vi skal leve op til.

De andre lande kritiserer os med rette. De siger tekniske handelshindringer, og CD var også meget rigtigt i ordførertalen inde på, at udefra må det her tage sig ud som tekniske handelshindringer. Hvis vi ser på, hvad den ordning, vi har nu, gør, så etablerer den et reelt monopol for en række danske virksomheder. Jeg skal ikke beklage, at vi har mange gode danske arbejdspladser, men hvis andre lande i EU-samarbejdet brugte de samme midler over for danske virksomheder, plejer vi normalt at gå på barrikaden og sige, at det vil vi ikke finde os i, dér må ministeren gribe ind. Så lad os sørge for at feje for egen dør, ellers er det altså svært for os at kritisere andre lande for ikke at opfylde miljøkravene tilstrækkeligt.

Den situation, vi i øjeblikket er i, udvikler sig på en måde, jeg ikke synes er sympatisk. Der er et dansk bryggeri, der nu er begyndt at sælge øl i engangsflasker, og det er ikke lovligt. Det Konservative Folkeparti kan ikke støtte nogen former for lovbrud, men vi kan godt se det som et tegn på, at vi måske nu skal se at komme ud af vagten og få løst disse ting. Vi ønsker ikke anarki på dette område, for hvis det først begynder at brede sig, tror jeg helt bestemt, det går galt,

og så er der for alvor fare for, at vi ødelægger vores gode returflaskesystem.

Med disse bemærkninger skal jeg sige tak for de indkomne kommentarer, og så vidt jeg kan vurdere, mangler der kun lige en enkelt stemme, for at vi har forslaget hjemme, og selv om den måske ikke er til stede her i salen i øjeblikket, vil vi gøre, hvad vi kan, for at skaffe den sidste lille stemme, så vi får forslaget igennem. Det kunne være smukt at afslutte denne samling med et sådant forslag.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det var hr. Niels Jørgen Langkilde, der sagde, at der var nogle interessante ting i det, jeg nævnte, og at EU her forsvare miljøet. Jeg vil gerne foreslå, at hr. Langkilde fordyber sig i de papirer, jeg har givet ham.

For det første er der den måde, man laver livscyklusanalysen på. Der skal man ind at vælge politisk. Det vil vi gerne have op på bordet, så vi kan se, hvad det er for politiske valg, der træffes. Når vi får det op, er jeg overbevist om, at mange af de valg vil blive truffet anderledes, og så vil man også alene af den grund have en bedre profil for returflaskesystemet.

For det andet har jeg også nævnt en række forhold, der kan gøre flaskerne væsentlig bedre, men man kan faktisk ikke sige det samme om dåserne.

Jeg vil gerne spørge hr. Niels Jørgen Langkilde: Hvis det nu viser sig, at hr. Niels Jørgen Langkilde kan se, at der også er et perspektiv i at gøre flaskerne endnu bedre, hvorfor skal vi så begynde at introducere dåserne? Det er uomtvisteligt, at der bliver forvirring for forbrugerne, og at returprocenten falder for flaskerne og derigennem effekten af det.

Vi har stadig væk verdens bedste returflaskesystem.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Det var to meget spændende aspekter, Enhedslisten kom med her. Vi er fuldstændig enige om, at i livscyklusanalyserne er der ufattelig mange manipulationsmuligheder. Vi havde i Det Konservative Folkeparti den glæde, at der kom nogle af de tyske professorer, der har været med til at lave nogle af de her livscyklusanalysen, op og gennemgik for os, hvor mange knapper der var at regulere på, hvis man gerne vil have et bestemt resultat. Jeg havde nok mine fornem-

melser, ud fra den diskussion vi havde haft af, at der kunne være problemer.

Arbejdsmiljødiskussionen, som vi gerne vil inddrage i det, er jo også et element. Skal det ind i livscyklusanalysen, hvordan de har det på arbejdspladsen, når de arbejder med det her, eller hvor skal grænsen gå? Det er meget vanskeligt.

Livscyklusanalysen er derfor også udarbejdet, for at man kan sammenligne to produkter i samme virksomhed. Der kan den bruges, dér opstår ikke de samme problemer, virksomhedslederne kan sige: Vi kan lave et bedre produkt på den og den måde.

Det er en ganske farlig ting at lege med, og vi skal passe på ikke at afskrive vores politiske dømmekraft og vores politiske ansvar og parke det i livscyklusanalysen. Det vil være fjernt fra Det Konservative Folkeparti.

Så er der problemet med at gøre flaskerne lettere. Det har vi også arbejdet meget med og på forhånd spurgt en del bryggerier. De siger, at hvis man gør dem mindre, skal man ændre tappekolonnerne. Man skal finde sig i, at flaskerne gøres tyndere, men så skal ølflaskerne være halvfulde, og de er bange for, at folk ikke vil købe sådan nogle, for så føler de, at de bliver snydt. Det er et af problemerne.

Et andet problem er, at der er nogen uvilje mod at behandle ideen om at få nogle små, kompakte flasker, som ikke vejer så meget. Bryggeriet Vestfyn har været i gang med det, og deres opfattelse er, at de er blevet behandlet meget dårligt og ikke har fået et begrundet afslag, som de ifølge forvaltningslovens regler skal have.

Jeg vil gerne understrege, at det ikke giver dem lov til at overtræde landets love. At nogen laver en fejl giver ikke en fri billet til at overtræde landets love. Men ideen med at produktudvikle flaskerne er meget væsentlig, og den skal vi under alle omstændigheder have sat fokus på.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg vil godt spørge hr. Langkilde, hvorfor man ikke kan lade en livscyklusanalyse danne grundlag for en vurdering af, om det er det nuværende system, eller det er dåsesystemet, der er bedst rent miljømæssigt. Det må jo være åbenbart for enhver, at det, der bliver undersøgt nu – og det ved hr. Langkilde sikkert udmærket – er miljøpåvirkningen af systemerne i en up to date livscyklusanalyse.

Jeg synes nok, det er den fagre ny verden, vi skal til at leve i, hvis vi skal til at have pvc-dåser med stållåg til øl eller andre af hr. Langkildes forslag. Jeg gad nok vide, om det er Vestfyns Bryggeri, som jo frygter, at der skulle komme dåser, fordi det ville give sådan et lille bryggeri nogle stærkt forøgede udgifter, eller det er nogle helt andre, der har bekostet de meget kloge professorers rejse for at give De Konservative en briefing på dette område. Det kunne jeg godt tænke mig at vide.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg var heldigvis gået op for at tale med de folk i Miljøministeriet – jeg tror endda, nogle af dem også havde et møde med miljøministeren – og så kunne vi på den måde være med på en fribillet, og det var vi meget taknemmelige for. Når der kommer kloge folk til byen, prøver vi da at få glæde af det.

Men det er lige præcis det, jeg sagde før om de foreliggende livscyklusanalyser, at de er ikke up to date. De er beregnet på nogle dåser, som ikke er i brug længere, og derfor har man, også de folk, der repræsenterer staldåserne, bedt om nye analyser, for at have noget, der er sammenligneligt med det andet, og prøve at gøre det lidt mere fair. Det er fint nok.

Dertil kommer, at i den livscyklusanalyse, der er gennemført, og som vi har diskuteret en del, er der en række parametre, der ikke er med, og der er en række parametre, der kan skrues på, så kan man få, jeg vil ikke sige et hvilket som helst resultat, men man kan påvirke resultatet meget. Og vi havde netop i udvalget diskussionen om, hvordan vi skal beregne el. Skal det være gennemsnitsstrøm for Europa, skal det være strøm, der er produceret på vandkraft, eller skal det være strøm, der er produceret på kulkraft? Hvordan gør vi det rimeligt op?

Det er et af de farlige elementer, der er i en livscyklusanalyse, og derfor skal vi være varsomme med at bruge dem.

Aage Brusgaard (FP):

Jeg vil også godt sige tak for debatten. Miljøministeren nævnte i sin ordførertale, at dåserne ikke lever op til direktivets miljøkrav. Det vil jeg godt have at ministeren beviser. Det er jo sådan, at Danmark er det eneste land i EU, der ikke tillader dåser til øl og sodavand, så alle de andre lande har altså ingen problemer med direktivets miljøkrav. Det vil jeg da godt have en bette forklaring på.

Både hr. Martin Glerup og fru Gerne Nielsen startede med at sige, at vi har verdens bedste genbrugsordning med flasker. Det har vi også, og det er også forslagsstillernes intention, at vi skal beholde den. Det eneste, vi ønsker med forslaget, er, at vi vil have dåser som alternativ for at leve op til vore aftaler med de øvrige EU-lande.

Så har der været en del om, at dåser er lige så miljørigtige som flasker. Vi mener rent faktisk, at det vil være en miljøgevinst, hvis vi kunne ligestille dåser med flasker, og hvis vi gør, som de gør i Sverige, hvor der er en pantordning, hvor der hos købmanden er en bette automat, som tager dåserne ind, som bliver klippet i stykker. Folk får pengene, og dåserne bliver smeltet om.

Men jeg er ikke enig i, at man kun skal aflevere dåser, der har været øl og sodavand i. Næ, også alle de dåser, som man får pølser og andet i, kan komme ind og genbruges. Vi mener rent faktisk, at det vil være en kolossal miljøgevinst, hvis vi indfører forslaget her.

Jeg har nu altså på fornemmelsen, at hr. Glerup i sin første tale ligesom havde en lem, der stod lidt på klem. Vi må jo altså også indrømme, at den miljøkommissær, som Socialdemokratiet har udpeget, hun hedder fru Ritt Bjerregaard, jo faktisk er enig med forslagsstillerne og altså imod regeringen, og vi sætter en del lid til fru Bjerregaards dømmekraft; det skal da indrømmes. Hun er på mange måder en fornuftig kvinde, så vi har synspunkter, vi dér kan dele.

Hr. Glerup spurgte hr. Schmidt og nu sidst hr. Langkilde, om de kunne bevise, at en livscyklus var lige så god for dåser, som den er for flasker, og det kunne de så ikke rigtig, fordi der ikke ligger nogen rapport. Men jeg vil godt smide bolden tilbage til hr. Glerup. Kan hr. Glerup komme med en rapport, der siger, at livscyklus for flasker er bedre end for dåser? Nej, det kan man heller ikke. Hvis vi tager alt med, så skal vi både have transport, rengøring, vask osv. med, og vi skal også have kapslerne med. Der bliver drukket, og nu tager vi bare øl i Danmark, 2 mia. øl i Danmark. Kapsler til disse er lig med 6.000 t metal, som ryger lige ud til himlens fugle. De kunne være samlet op, hvis det var sådan, at vi havde dåsesystemet, hvor man kunne komme af med sit blik.

Nu er det sådan med en rapport om livscyklus, at dér har jeg rent faktisk på fornemmelsen, at man får det, man bestiller. Hvis regeringen bestiller en livscyklus, og de, der skal lave

rapporten, ved, at regeringen går ind for flasker, så får man en rapport, som siger, at flasker er det bedste. Det er nøjagtig det samme, som når Københavns Vandværk sender nogle vandprøver til laboratoriet i Holland. De får det, de vil have, for laboratoriet ved godt, at de er sendt derned, fordi de vil have, der skal findes pesticider. Så får man det. Jamen sådan er livet skruet sammen. Man får det, man betaler for, og det kan man også få ved sådan en livscyklusberegning.

Jeg vil også godt takke De Radikale – nu ved jeg ikke, hvor de er henne, men de er jo næsten altid et eller andet sted – for der var i hvert fald positive træk i det, de sagde, og i særdeleshed tak til CD. Og så må vi jo heller ikke glemme, at det jo altså er et par beslutningsforslag, og de er jo ikke så totalt gennemarbejdede som lovforslag, så de er helt klar til at blive sat i system. Så vi er ret optimistiske med hensyn til, at det her bliver politik i Danmark.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

28) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 130:

Forslag til folketingsbeslutning om regelforenkling på miljø- og naturområdet.

Af Hans Christian Schmidt (V), Niels Jørgen Langkilde (KF), Aage Brusgaard (FP), Ole Donner (DF) og Jacob Haugaard (UP) m.fl. (Fremsat 24/4 97).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Det er ikke mange måneder siden, vi behandlede nøjagtigt det samme spørgsmål her i salen – jeg tror, det var i februar måned – og da efterlyste jeg eksempler på unødigt kompliceret lovgivning, der trængte til regelforenkling. Det er desværre ikke lykkedes for forslagsstillerne at finde sådanne eksempler.

Der er naturligvis ingen, der kan være interesseret i, at en lovgivning er unødigt kompliceret. Det siger sig selv. Det er regeringen da også meget opmærksom på og lydhør over for. Lad mig bare selv tage et eksempel, nemlig spørgsmålet om jordforureningsområdet, hvor der i de senere år jo netop er gjort et stort stykke arbejde for at forbedre og gøre lovgivningen mere klar på området, og som bekendt behandler vi her i Folketinget lovforslag, der er en udløber af dette arbejde.

Et andet eksempel er det initiativ, som regeringen tog til den seneste ændring af naturbeskyttelsesloven og råstofloven, hvor klagesystemet nu er gjort mere enkelt og overskueligt.

Et af de få konkrete eksempler, som forslagsstillerne nævner, er administrationen af naturbeskyttelseslovens § 3 vedrørende beskyttelsen af ferske enge. Det har vi taget fat på, og sagen er efter min opfattelse ved at blive løst tilfredsstillende, og som vi jo også diskuterede det tidligere i dag ikke ved et stort regelforenklingsarbejde, men gennem en faglig præcisering af de eksisterende regler.

Der er således nedsat et udvalg, som skal udarbejde forslag til en informationsindsats over for den enkelte landmand om gældende reguleringer. Det forslag har vi også diskuteret tidligere i dag under et samråd. Det er tanken, at der skal komme et færdigt forslag inden udgangen af i år.

Også i forbindelse med fremtidige love vil vi ikke bare i regeringen, men i alle partier i Folketinget, tror jeg, bestræbe os på at gøre tingene så enkle som overhovedet muligt. Arbejdsdelingen mellem stat, amter og kommuner vurderes i øjeblikket af opgavekommissionen, og i dette arbejde indgår lovgivning på natur- og miljøområdet.

Fordelene og ulemperne ved at have lagt en stor del af administrationen ud lokalt var vi rundt om sidste gang, og jeg synes fortsat, at de lokalt tilpassede løsninger er at foretrække frem for centrale, mere ensartede og mindre fleksible løsninger.